

SZTEmagazin > Archívum > 2020

SZEGEDI EGYETEM MAGAZIN

Mindenkin múlik -Interjú Dr. Gál Tamás városklimatológussal

2020. szeptember 22.

2020. Elkezdődött az évtized, amikor már biztosan nem érünk rá késlekedni, a klímaváltozással összefüggő időjárási szélsőségek a hétköznapokon is érezhetőek. Egyes hangok pánikot keltenek, mások szkeptikusak. Az Alumni Uni következő előadása arra törekszik, hogy tényszerű adatokkal, friss kutatási eredményekkel szolgáljon - globális és szegedi viszonylatban - és praktikus tanácsokat nyújtson az utca emberének "hogyan ne nyírd ki a bolygód" témában. Az Alumni Uni - Tudásműhely egyik előadójával, a Szegedi Tudományegyetem TTIK Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék docensével, Dr. Gál Tamás városklimatológussal beszélgettünk.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tweet

- Mivel foglalkozik a városklimatológia?

- A városklimatológia a klimatológia egy ágazata, ami a városokban tapasztalható – a természetes közegektől eltérő – időjárási jelenségeket kutatja. Ilyen például az, hogy a városok kora este lassabban hűlnek le, a délelőtti órákban pedig lassabban melegednek fel, mint a külterület. Ez oda vezet, hogy a városok összességében melegebbek, legfőképpen az éjszakai időszakokban.

- Mi a szerepe a városklimatológiának a klímaváltozás kutatásában?

- A kettő általában külön él: vannak klimatológusok, akik városklímával, és vannak, akik a klímaváltozással foglalkoznak. Nagyon kicsi a közös keresztmetszet, a mi kutatócsoportunk talán egy üdítő kivétel. Azért fontos a kettőt együtt vizsgálni, mert a klímaváltozás hatásaival foglalkozó kutatások leggyakrabban a külterületeket veszik alapul, noha az emberek nagy része városokban él. Ezen kívül a klímaváltozással kapcsolatos kutatások gyakran olyan következtetéseket is adnak, amiknek nem árt, ha kiegészülnek más nézőpontokkal is: ilyen például, hogy a városoknak minél kompaktabbnak kell lenniük, hiszen így az emberek többet sétálnak, a szén-dioxid kibocsátás csökkenni fog. Igen ám, de ha elképzeljük, hogy sok hatalmas, magas épület egymáshoz közel milyen hatással lesz a város hőmérsékletére, rájöhetünk, hogy ez sem egy tökéletes megoldás. Az eltérő szemléletmódból adódóan, városklímás háttérrel az ilyen helyzeteket tudjuk kezelni.

- A klímaváltozás milyen jeleit tapasztalhatjuk és tapasztalhattuk eddig Szegeden és környékén?

- A klímaváltozással kapcsolatban alapvetően azt kell tudni, hogy az elmúlt száz évben 1 Celsius-fokot emelkedett a hőmérséklet, ami természetesen Szegedre is érvényes. Azt tapasztaljuk, hogy egyre gyakoribbá válnak az extrém nagy csapadékok és ezzel párhuzamosan az aszályos időszakok. A tavalyi volt nagyjából az első olyan év, ami egyértelműen azt mutatja, hogy az időjárás szokott rendszere változóban van – ezt bizonyítja a váltakozó extrém meleg és extrém hideg idő, és a korábban ilyen mennyiségben nem tapasztalt ciklonok megjelenése a Kárpát-medencében.

- Mire számíthatunk az elkövetkező 5-10 évben?

- A szélsőséges időjárási jelenségek fokozódására biztosan. Érdemes azt is kiemelni, hogy azok a klímaprojekciók, amik a köztudat szerint 2050-re szólnak, azok hivatalosan a 2021-2050 közötti évek átlagára vonatkoznak. Ez azt jelenti, hogy nem feltétlenül 2050 lesz a legmelegebb, legextrémebb év, módszertanilag akár 2021 is lehet az, bár nem túl valószínű. A lényeg tehát az, hogy legkésőbb egy év múlva belépünk abba a 30 éves időszakba, amire ezek a modellprojekciók szólnak. És úgy tűnik, ezt az időjárásunk is követi.

- Mennyire vagyunk minderre felkészülve jelenleg?

- Ugye vannak a klímaváltozással kapcsolatos nemzetközi megállapodások, amik közül talán a Párizsi Egyezményt lehetne kiemelni. Amikor én először hallottam, hogy miről szól a Párizsi Egyezmény, az volt az első gondolatom, hogy ez biztosan kevés, és sajnós az elmúlt időszakban azt lehetett látni, hogy ezt a keveset sem sikerült igazán betartani. A légköri szén-dioxid koncentráció az utóbbi időben nem hogy csökkent volna - ami az egyezmény célja volt - hanem továbbra is növekvő tendenciát mutat. Tehát én nem látom kielégítőnek a klímavédelmi intézkedéseket, amik zajlanak. Mindennek számos oka van: szemléletbeli és politikai okai. Fontos azt leszögezni, hogy ahhoz, hogy a 2050-es klímasemlegességet elérjük, nem lesz elég 2049 januárjában cselekedni. A 2020-as év olyan szempontból számít vízvonalstónak, hogy most már nincs egy évtizedünk sem arra, hogy drasztikusan elkezdjük csökkenteni a szén-dioxid-kibocsátást; minden egyes év, amit tétlenül vészelünk át, erőteljesen fokozza a problémát.

- Melyek azok a dolgok, amiket a legsürgetőbb lenne megtenni a 2020-as években? Melyek azok, amiket egyéni szinten tudunk tenni?

- Úgy érzem, hogy Magyarországon a szemlélettel is gond van még, az emberek jelentős része nem érzi a klímaváltozást igazán súlyos problémának. Svédországban például az idei és a tavalyi évben azt tapasztalták, hogy meglepő módon csökkent a belföldi repülés népszerűsége - egyszerűen szemléleti okokból. Itthon a szemlélettel is kellene valamit kezdeni, hogy mindenki megértse, hogy a globális felmelegedés mindannyiunk problémája, és minden egyes embernek tennie kell a változásért. Fontos megemlíteni még a fűtésrendszerek és a közlekedés általi kibocsájtást, valamint a húsipar - leginkább a marhahús - karbonlábnyomát. Törekednie kell mindenkinek arra is, hogy ha megteheti, helyben termesztett zöldségeket és gyümölcsöket, helyben készült élelmiszereket vásároljon, mert ezek szállítása is nagyon jelentős szén-dioxid kibocsájtást eredményez.

Én azt tapasztalom egyébként - beszélgetve „laikusokkal” is - hogy mindenki érzi, hogy valami nem stimmel, de ez nem feltétlenül jár együtt tenni akarással. Sajnos még mindig meg van az emberekben az a gondolat, hogy „úgysem rajtam fog múlni”. Pedig roppant egyszerű a képlet: ha azt mondjuk, hogy mostantól nem eszünk marhahúst, akkor minden olyan cég bezárja a boltját, ami marhahúst termel, és így megszűnik egy hatalmas metán-kibocsájtás. Ez így működik, nem a világceg szennyez, a fogyasztók szennyeznek. Mindenkin múlik.

Ha az interjú felkeltette az érdeklődésed, csatlakozz a szeptember 22-én, kedden délután 17:00 órakor kezdődő beszélgetésre, amit az SZTE Alma Mater Facebook oldalán (<https://www.facebook.com/SzteAlmaMater>) érhetsz el.

SZTEinfo: Kósa Boglárka

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tweet

Letöltés

(/sztemagazin/aktualis-szam/hu-szte-mag-2019-01-t2)

(/sztemagazin/aktualis-szam/eng-szte-mag-2019-01-t1-191113)